

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

KH 16.06.2025 § 255
27/03.00/2025

Valmistelija elinkeinoasiamies Janne Tarima, p. 050 465 7574
janne.tarima@savonlinna.fi

Selostus Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/30743/2024

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä, luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (582/2017, erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetus) muuttamisesta sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (583/2017, päivystysasetus) muuttamisesta.

Ehdotukset liittyvät pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman toimeenpanoon ja voimaan tulleisiin terveydenhuoltolain leikkaustoimintaa, ympärivuorokautista päivystystä ja lasten ja nuorten niin sanottua terapiatakuuta koskeviin muutoksiin.

Luonnoksessa valtioneuvoston asetuksessa eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä ehdotetaan säädettävän edellytyksistä suorittaa päiväkirurgisia ja lyhytjälkihoitoisia leikkauksia, jotka edellyttävät leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, eräissä sairaaloissa, joissa ei ole monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Lisäksi säädettäisiin edellytyksistä suorittaa eräitä anestesiologista osaamista edellyttäviä toimenpiteitä muissakin sairaaloissa ja toimintayksiköissä. Säännökset koskisivat myös näiden leikkausten ja toimenpiteiden hankintaa. Asetus liittyy terveydenhuoltolakiin säädettyihin muutoksiin koskien leikkaustoimintaa ja ympärivuorokautista päivystystä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 25.6.2025. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Luonnosversioset materiaalit on saatavissa lausuntopalvelusta, linkki:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=13c22836-38ed-4252-abb5-7395910446de>

Lausuntopyynnössä pyydetään tarkastelemaan kokonaisuutta kolmen kysymyksen pohjalta:

1. Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskevasta valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetukset selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?
2. Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

3. Kommentit muista keskittämis- ja päivystysasetuksen muutosehdotuksista

Savonlinnan kaupungin lausunto:

1. Kommentit ehdotetusta leikkauksia ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskevasta valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetukset selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

Savonlinnan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Asetus on erittäin tärkeä paitsi Savonlinnan sairaalan toiminnan järjestämisen reunaehtoja määriteltäessä, mutta ennen kaikkea potilasturvallisuuden takaamisessa.

Savonlinnan kaupunki haluaa myös todeta, että se on lausunut jo aiemmin terveydenhuoltolain muutoksesta, johon tämä täydentävä asetukset liittyy.

Luonnosversioinen valtioneuvoston asetukset eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä:

Esitetyn luonnosversioisen asetuksen 3 §:n mukaan ehdotettu säännös esittää, että leikkauksen tai toimenpiteen sekä sen edellyttämän yleisanestesian tai puudutuksen on oltava luonteeltaan sellainen, ettei siihen lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen tiedon perusteella tavanomaisesti sisälly merkittäviä komplikaatioita tai riskiä merkittävään verenvuotoon, hengitysteiden ahtautumiseen tai muuhun vastaavaan seikkaan. Leikkauksen tai toimenpiteen on oltava sellainen, että potilas voi potilasturvallisesti kotiutua jo samana päivänä tai viimeistään toimenpidettä seuraavana aamuna.

Luonnosversioisen asetuksen 4 §:n Potilasvalintaa koskevissa edellytyksissä todetaan seuraavasti: ”Arvioinnissa on huomioitava potilaan terveydentila, ikä, potilaan kognitiivinen kyky, käytössä oleva lääkitys ja mahdollinen päihteiden käyttö sekä muut potilaskohtaiset anestesiaan, leikkaukseen tai toimenpiteeseen liittyvät riskitekijät. Lisäksi on arvioitava potilaan ja mahdollisen saattajan kyky sitoutua leikkaukseen ja toimenpiteeseen valmistautumiseen ja jatkohoitoon.”

Asetus asettaa selvät rajat tehtäville leikkauksille ja toimenpiteille sekä niiden edellyttämälle yleisanesterialle ja puudutukselle. Käytännössä asetuksen kirjaus rajaa esimerkiksi Savonlinnassa tulevaisuudessa tehtävät toimenpiteet sellaisiin, jotka edellyttävät korkeintaan alle vuorokauden kestävää seuranta. Lisäksi toiminta on suunniteltava sellaiseksi, ettei siihen tavanomaisesti sisälly merkittäviä komplikaatioita tai riskiä merkittävään verenvuotoon, hengitysteiden ahtautumiseen tai muuhun sellaiseen.

Lisäksi erityisen suuri vastuu jatkossa potilasturvallisuuden näkökulmasta on leikkauksesta vastaavalla hoitohenkilökunnalla. Jatkossa hoitohenkilökunnan on varmistettava potilaan soveltuvuus tällaiseen toimenpiteeseen sekä sen edellyttämään anestesiaan tai puudutukseen.

Savonlinnan kaupunki pitää hyvänä, että asetuksessa ei määritellä yksittäisiä päiväkirurgisiksi sopivia toimenpiteitä, vaan hyvinvointialueelle jää mahdollisuus itse määritellä kriteereihin sopivat toimenpiteet ja samalla muokata toimintamalli tähän sopivaksi.

Savonlinnan kaupungin näkökulmasta sairaalaa koskevat kysymykset ovat ennen kaikkea kysymyksiä alueen asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden hoitoon pääsystä ja potilasturvallisuudesta. Lisäksi keskeisiä asioita ovat kaupungin elinvoimaisuus, kuten suorat ja välilliset työpaikat, opiskelupaikat ja opiskelijoiden harjoittelumahdollisuudet. Savonlinnan kaupunki haluaa lausunnossaan todeta, että Savonlinnassa olevat terveyden- ja hyvinvointialojen opiskelupaikat ovat ratkaisemassa koko Itä-Suomen osaavan työvoiman saatavuutta. Koko Itä-Suomen osaavan työvoiman saatavuuden näkökulmasta keskeistä on Savonlinnan seutukunnalla sijaitsevien terveyden- ja hyvinvointialan koulutuspaikkojen kestäminen Savonlinnassa.

Savonlinnan kaupunki toteaa, että koko Etelä-Savon osalta väestökehitys aiheuttaa tulevaisuudessa erittäin suuria haasteita hyvinvointialueiden rahoituspohjalle. Käytännön tasolla Savonlinnan sairaalan jatkuvaus kustannustehokkaasti edellyttää riittävästi asiakkaita ja kasvavaa potilasvirtaa tulevaisuudessa. Kaupunki kannustaa asetusta hyväksyttäessä sosiaali- ja terveysministeriötä pitämään huolta riittävän leikkausvolyymien turvaamisesta Savonlinnassa esimerkiksi yhteistyöllä muiden Itä-Suomen hyvinvointialueiden kesken.

2. Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisesetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

Savonlinnan kaupungilla ei ole lausuttavaa.

3. Kommentit muista keskittämisen- ja päivystysasetuksen muutosehdotuksista

Savonlinnan kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Esittelijä	Kaupunginjohtajan 2. sij. Roosa Aaltonen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon asiassa.
Käsittely	Elinkeinoasiamies Janne Tarima selosti asiaa kaupunginhallitukselle. Esittelijä täydensi päätösehdotustaan seuraavasti: Kaupunginhallitus valtuuttaa esittelijän tekemään lausuntoon stilistisiä muutoksia kaupunginhallituksessa käydyin keskustelun perusteella.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen kokouksessa tehdyllä täydennyksellä.
Tiedoksi	Sosiaali- ja terveysministeriö / Lausuntopalvelun kautta Etelä-Savon hyvinvointialue
Toimenpiteet	Hallintopalvelut